

Posłuchaj

()

Podczas ostatniego konsystorza kardynał Roch rozdał swoje przemyślenia na temat Mszy Trydenckiej i *Traditionis Custodes* innym kardynałom. Zanim odniesiemy się do tego tekstu, przedstawimy go w tłumaczeniu polskim za gloria.tv. Angielski oryginał względnie tłumaczenie z włoskiego znaleźć można poniżej.

Pełny tekst wypowiedzi kardynała Roche'a na temat liturgii

1. W życiu Kościoła liturgia zawsze przechodziła reformy. Od *Didachè* do *Traditio Apostolica*; od używania greki do łaciny; od *libelli precum* do *Sakramentarzy* i *Ordines*; od *Pontyfikałów* do reform francusko-germańskich; od *Liturgia secundum usum romanae curiae* do reformy trydenckiej; od częściowych reform potrydenckich do ogólnej reformy Soboru Watykańskiego II. Można powiedzieć, że historia liturgii jest historią jej ciągłego „reformowania” w procesie organicznego rozwoju.

2. Święty Pius V, stojąc w obliczu reformy ksiąg liturgicznych zgodnie z mandatem Soboru Trydenckiego (por. Sesja XXV, Dekret ogólny, rozdz. XXI), kierował się wolą zachowania jedności Kościoła. Bulla *Quo primum* (14 lipca 1570 r.), którą promulgowano Mszał Rzymski, stwierdza, że „jak w Kościele Bożym jest tylko jeden sposób odmawiania psalmów, tak powinien być tylko jeden obrzęd odprawiania Mszy” (*cum unum in Ecclesia Dei psallendi modum, unum Missae celebrandae ritum esse maxime deceat*).

3. Potrzeba reformy liturgii jest ściśle związana z komponentem obrzędowym, poprzez który – *per ritus et preces* (SC 48) – uczestniczymy w misterium paschalnym: obrzęd sam w sobie charakteryzuje się elementami kulturowymi, które zmieniają się w czasie i miejscach.

4. Ponadto, ponieważ „Tradycja nie jest przekazem rzeczy lub słów, zbiorem rzeczy martwych”, ale „żywą rzeką, która łączy nas z początkami, żywą rzeką, w której początki są zawsze obecne” (Benedykt XVI, *Audiencia generalna*, 26 kwietnia 2006 r.), możemy z pewnością stwierdzić, że reforma liturgii, której pragnął Sobór Watykański II, jest nie tylko w pełnej synergii z prawdziwym znaczeniem Tradycji, ale stanowi szczególny sposób oddania się na służbę Tradycji, ponieważ ta ostatnia jest jak *wielka rzeka, która prowadzi nas do bram wieczności* (tamże.).

5. W tej dynamicznej wizji „podtrzymywanie solidnej tradycji” i „otwieranie drogi prawowitemu postępowi” (SC 23) nie mogą być rozumiane jako dwa oddzielne działania: bez „prawowitego postępu” tradycja zostałaby zredukowana do „zbioru martwych rzeczy”, nie zawsze zdrowych; bez „solidnej tradycji” postęp może stać się patologicznym poszukiwaniem nowości, które nie może generować życia, jak rzeka, której droga jest zablokowana, oddzielając ją od źródeł.

6. W przemówieniu do uczestników sesji plenarnej Dykasterii ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów (8 lutego 2024 r.) papież Franciszek wyraził się następująco: „Po sześćdziesięciu latach od promulgacji *Sacrosanctum Concilium* słowa, które czytamy w jego wstępie, którymi Ojcowie ogłosili cel Soboru, nie przestają zachwycać. Są to cele, które opisują precyzyjne pragnienie zreformowania Kościoła w jego podstawowych wymiarach: aby życie chrześcijańskie wiernych wzrastało z każdym dniem; aby lepiej dostosować do potrzeb naszych czasów te instytucje, które podlegają zmianom; aby wspierać wszystko, co może promować jedność między wszystkimi wierzącymi w Chrystusa; aby ożywić to, co służy wezwaniu wszystkich na łono Kościoła (por. SC 1). Jest to zadanie odnowy duchowej, duszpasterskiej, ekumenicznej i misyjnej. I aby je zrealizować, Ojcowie Soborowi wiedzieli, od czego muszą zacząć, wiedzieli, że istnieją szczególnie przekonujące powody do podjęcia reformy i promocji liturgii” (tamże). To tak, jakby powiedzieć: bez reformy liturgicznej nie ma reformy Kościoła”.

7. Reforma liturgiczna została opracowana na podstawie „dokładnych badań teologicznych, historycznych i duszpasterskich” (SC 23). Jej celem było pełniejsze uczestnictwo w celebracji Misterium Paschalnego dla odnowy Kościoła, Ludu Bożego, Mistycznego Ciała Chrystusa (zob. LG rozdz. I-II), doskonalenie wiernych w jedności z Bogiem i między sobą (por. SC 48). Tylko dzięki zbawczemu doświadczeniu celebracji Wielkanocy Kościół odkrywa na nowo misyjny mandat Zmartwychwstałego Pana (por. Mt 28, 19-20) i staje się w świecie rozdartym niezgodą zaczynem jedności.

8. Powinniśmy również uznać, że stosowanie Reformy cierpiało i nadal cierpi z powodu braku formacji, i tej pilnej potrzeby zaradzić, poczynając od seminariów, aby „ożywić taki rodzaj formacji wiernych i posługi pasterzy, które będą miały swój szczyt i źródło w liturgii” (*Instrukcja Inter*

ecumenici, 26 września 1964, 5).

9. Pierwszorzędne dobro jedności Kościoła nie jest osiągnięte przez zamrażanie podziałów, ale przez odnajdywanie się w dzieleniu się tym, co nie może nie być dzielone, jak powiedział papież Franciszek w *Desiderio desideravi* 61: „Jesteśmy wezwani do ciągłego odkrywania bogactwa ogólnych zasad ukazanych w pierwszych numerach *Sacrosanctum Concilium*, rozumiejąc intymną więź między tą pierwszą konstytucją soborową a wszystkimi innymi. Z tego powodu nie możemy powrócić do tej formy rytu, którą Ojcowie Soboru, *cum Petro et sub Petro*, odczuli potrzebę zreformowania, zatwierdzając, pod przewodnictwem Ducha Świętego i kierując się sumieniem jako pasterze, zasady, z których narodziła się reforma. Paweł VI i Jan Paweł II, zatwierdzając zreformowane księgi liturgiczne *ex decreto Sacrosancti Oecumenici Concilii Vaticani II*, zagwarantowali wierność reformie soborowej. Z tego powodu napisałem *Traditionis custodes*, aby Kościół mógł wznosić, w różnorodności tak wielu języków, *jedną i tę samą modlitwę* zdolną wyrazić jego jedność. [Por. Paweł VI, Konstytucja apostolska *Missale Romanum* (3 kwietnia 1969) w AAS 61 (1969) 222]. Jak już pisałem, zamierzam przywrócić tę jedność w całym Kościele obrządku rzymskiego”.

10. Korzystanie z ksiąg liturgicznych, które Sobór starał się zreformować, było, od św. Jana Pawła II do Franciszka, ustępstwem, które w żaden sposób nie przewidywało ich promocji. Papież Franciszek – zezwalając, zgodnie z *Traditionis Custodes*, na używanie *Missale Romanum* z 1962 roku – wskazał drogę do jedności w używaniu ksiąg liturgicznych promulgowanych przez świętych papieży Pawła VI i Jana Pawła II, zgodnie z dekretami Soboru Watykańskiego II, jedyne wyrażenie *lex orandi* Rytu Rzymskiego.

11. Papież Franciszek podsumował tę kwestię w następujący sposób (*Desiderio desideravi* 31): „[...] jeśli liturgia jest 'szczytem, ku któremu

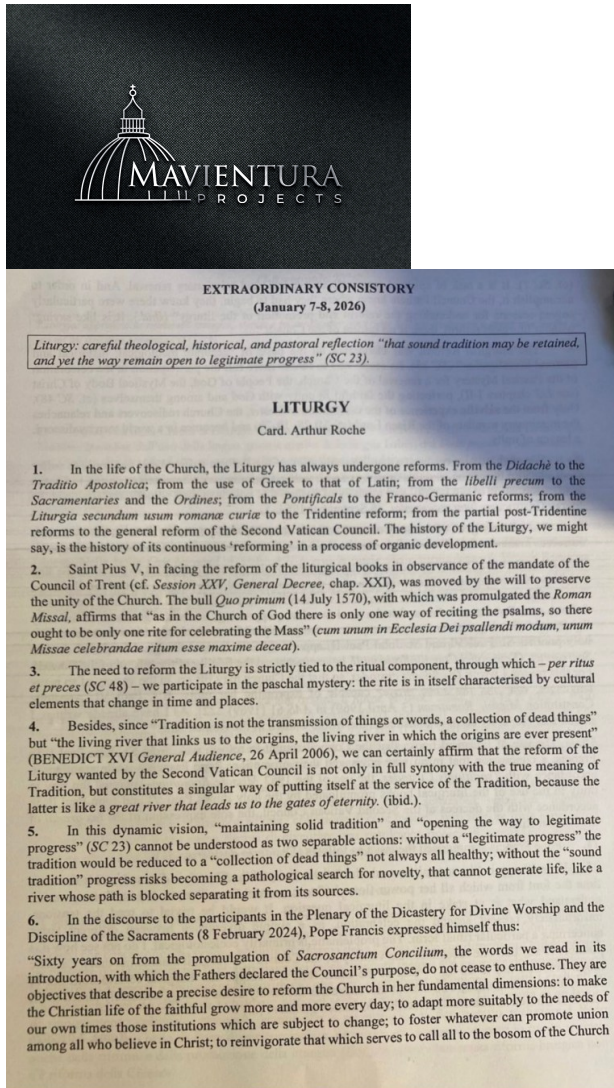

kieruje się działalność Kościoła, a zarazem źródłem, z którego wypływa cała jego władza' (*Sacrosanctum Concilium*, n. 10), to cóż, możemy zrozumieć, o co toczy się gra w kwestii liturgicznej. Byłoby trywialne odczytywać napięcia, niestety obecne wokół celebracji, jako zwykłą rozbieżność między różnymi gustami dotyczącymi konkretnej formy rytualnej. Problem jest przede wszystkim eklezjologiczny. Nie rozumiem, jak można mówić, że uznaje się ważność Soboru – choć zdumiewa mnie, że katolik może zakładać, że tego nie robi – i jednocześnie nie akceptować reformy liturgicznej zrodzonej z *Sacrosanctum Concilium*, dokumentu, który wyraża rzeczywistość liturgii ściśle związaną z wizją Kościoła tak wspaniale opisaną w *Lumen gentium*. [...]"

Rzym, 8.01.2026

Kard. Roche o Mszy Trydenckiej | 6

Kard. Roche o Mszy Trydenckiej | 8

(cf. SC 1). It is a task of spiritual, pastoral, ecumenical, and missionary renewal. And in order to accomplish it, the Council Fathers knew where they had to begin, they knew there were particularly cogent reasons for undertaking the reform and promotion of the liturgy" (*Ibid.*). It is like saying: without liturgical reform, there is no reform of the Church."

7. The liturgical Reform was elaborated on the basis of "accurate theological, historical and pastoral investigation" (SC 23). Its scope was to render more full the participation in the celebration of the Paschal Mystery for a renewal of the Church, the People of God, the Mystical Body of Christ (see LG chapters I-II), perfecting the faithful in unity with God and among themselves (cf. SC 48). Only from the salvific experience of the celebration of Easter, the Church rediscovers and relaunches the missionary mandate of the Risen Lord (cf. Mt 28, 19-20) and becomes in a world torn by discord, a leaven of unity.

8. We ought to also recognize that the application of the Reform suffered and continues to suffer from a lack of formation, and this urgency of addressing, beginning with Seminars to "bring to life the kind of formation of the faithful and ministry of pastors that will have their summit and source in the liturgy (Instruction *Inter acumenici*, 26 September 1964, 5)

9. The primary good of the unity of the Church is not achieved by freezing division but by finding ourselves in the sharing of what cannot but be shared, as Pope Francis said in *Desiderio desideravi* 61: "We are called continually to rediscover the richness of the general principles exposed in the first numbers of *Sacrosanctum Concilium*, grasping the intimate bond between this first of the Council's constitutions and all the others. For this reason we cannot go back to that ritual form which the Council fathers, *cum Petro et sub Petro*, felt the need to reform, approving, under the guidance of the Holy Spirit and following their conscience as pastors, the principles from which was born the reform. The holy pontiffs St. Paul VI and St. John Paul II, approving the reformed liturgical books *ex decreto Sacrosancti (Ecumenici) Concilii Vaticani II*, have guaranteed the fidelity of the reform of the Council. For this reason I wrote *Traditionis custodes*, so that the Church may lift up, in the variety of so many languages, *one and the same prayer* capable of expressing her unity. [Cf. Paul VI, Apostolic Constitution *Missale Romanum* (3 April 1969) in *AAS* 61 (1969) 222]. As I have already written, I intend that this unity be re-established in the whole Church of the Roman Rite."

10. The use of liturgical books that the Council sought to reform was, from St. John Paul II to Francis, a concession that in no way envisaged their promotion. Pope Francis—while granting, in accordance with *Traditionis Custodes*, the use of the 1962 *Missale Romanum*—pointed the way to unity in the use of the liturgical books promulgated by the holy Popes Paul VI and John Paul II, in accordance with the decrees of the Second Vatican Council, the sole expression of the *lex orandi* of the Roman Rite.

11. Pope Francis summarised the issue as follows (*Desiderio desideravi* 31):

"[...] If the liturgy is 'the summit toward which the activity of the Church is directed, and at the same time the font from which all her power flows,' (*Sacrosanctum Concilium*, n. 10), well then, we can understand what is at stake in the liturgical question. It would be trivial to read the tensions, unfortunately present around the celebration, as a simple divergence between different tastes concerning a particular ritual form. The problematic is primarily ecclesiological. I do not see how it is possible to say that one recognizes the validity of the Council — though it amazes me that a Catholic might presume not to do so — and at the same time not accept the liturgical reform born out of *Sacrosanctum Concilium*, a document that expresses the reality of the Liturgy intimately joined to the vision of Church so admirably described in *Lumen gentium*. [...]"

Rome, 8.01.2026

Chcesz czytać wszystko?

Wykup abonament.

Kard. Roche o Mszy Trydenckiej | 11

Kartą, paypalem lub bezpośrednim przelewem.

Datki

Jak podobał Ci się ten wpis?

Kliknij na gwiazdkę, by go ocenić!

Ocen

Średnia ocena / 5. Policzone głosy:

Jeszcze bez oceny. Bądź pierwszy!

Jeśli podobał Ci się ten wpis ...

Obserwuj nas na mediach społecznościowych!

Kard. Roche o Mszy Trydenckiej | 14